

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

Силабус курсу
" КЛАСТЕРИ В АПК "

Обсяг:	3 кредити ЄКТС / 90 годин
Семестр, рік	семестр 1, рік навчання - I
Дні, час, місце:	згідно з розкладом
Викладач:	Нефедова Ніна Євгенівна; кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії і туризму
Контактний тел.	+38 (0482) 68-76-93
E-mail:	geotourism@onu.edu.ua
Робоче місце	геолого-географічний факультет, кафедра економічної та соціальної географії і туризму
Консультації	Очні консультації: згідно з графіком, затвердженим на засіданні кафедри Онлайн-консультації: : телефон, ZOOM (запрошення надсилається в групу Telegram)

КОМУНІКАЦІЯ

Спілкування в аудиторії за розкладом.
Інші види комунікації: консультації за розкладом
e-mail: geotourism@onu.edu.ua
телефон: (0482) 68-76-93
соціальні мережі: Viber (за номером телефону)
аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни - роль і значення кластерного підходу в управлінні регіональним АПК.

Пререквізити навчальної дисципліни.

Ефективність засвоєння змісту дисципліни "Кластери в АПК" значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував матеріал таких дисциплін як: "Грунтово-земельні ресурси і стале землекористування", "Бонітування ґрунтів і грошова оцінка земель", "ГІС в ґрунтознавстві і кадастрі", "Природоохоронне право і оцінка впливу на довкілля", "Геостратегування і геопланування", "Кліматично орієнтоване землеробство", "Актуальні проблеми зрощуваного землеробства на півдні України", "Еколого-економічні аспекти природокористування".

Постреквізити навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна "Кластери в АПК" вивчається в останньому семестрі другого (магістерського) рівня вищої освіти, тому знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення дисципліни потрібні для використання в подальшій професійній діяльності та для вивчення освітніх компонентів третього (доктор філософії) рівня вищої освіти.

Метою викладання навчальної дисципліни «Кластери в АПК» є формування у здобувачів вищої освіти знань про теоретико-методологічні характеристики та формування практичних навичок дослідження територіальної організації і кластерів агропромислового комплексу (АПК) України та світу.

Завдання навчальної дисципліни:

- розкриття теоретико-методологічних основ функціонування АПК;
- визначити роль кластеризації в системі розвитку аграрного сектору економіки;

- охарактеризувати основні чинники територіальної організації кластерів АПК;
- розкрити сутність та механізм функціонування агропродовольчого ринку;
- розкрити сутність продовольчої безпеки;
- характеристика агропромислових зон та районів України;
- охарактеризувати товарні ринки основних видів продовольчої продукції у світі.

Очікувані результати. У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати:** теоретико-методологічні основи функціонування агропромислового комплексу; функціональні зв'язки АПК; ознаки типізації та кластеризації АПК; основні методи дослідження АПК; умови і фактори територіальної диференціації процесів агропромислового комплексоутворення; особливості територіальної організації розвитку основних сфер АПК; основні проблеми розвитку АПК; територіальну структуру АПК; роль зовнішніх економічних зв'язків у розвитку АПК;

вміти: аналізувати стан і перспективи розвитку АПК; характеризувати територіальну структуру та кластери АПК; давати комплексну характеристику окремих галузей і підкомплексів; описувати розвиток та розміщення основних сфер АПК.

ОПИС КУРСУ

Методи і форми навчання:

Курс буде викладений у формі лекцій (20 год.) та практичних занять (10 год.), організації самостійної роботи студентів (60 год.).

Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але у значній мірі покладається на самостійне вивчення предмета студентами денної форми навчання під час семестру. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: словесні (лекція, пояснення); наочні (демонстрація презентації з картами, графіками, фото та відеосюжетами); практичні (практичні роботи); робота з підручником (під керівництвом викладача, самостійна робота студентів).

Зміст навчальної дисципліни.

Тема 1. Науково-теоретичні та методичні основи дослідження АПК.

Тема 2. Функціональна структура АПК

Тема 3. Дослідження агропродовольчих ринків

Тема 4. Регіональна продовольча безпека

Тема 5. Кластеризація в системі розвитку аграрного сектору економіки

Тема 6. Агропромислові територіальні комплекси України

Тема 7. Фермерські господарства та особисті селянські господарства у структурі агробізнесу України

Тема 8. Світовий ринок окремих видів сільськогосподарської продукції

Тема 9. Формуванні кластерних утворень агропромислового типу в Україні та світі

Перелік основної рекомендованої літератури

1. Балабанов Г. В., Кобзев О. М., Семенченко Г. В. Трансформація структури сільськогосподарського виробництва України: регіональний аспект. К. : УАРР/ПАП, 2000.
2. Васківська К. В., Сембай І. В. Функціонування сільськогосподарських підприємств у контексті розвитку сільських територій: наукові основи, стан і перспективи. Л. : ПАІС. 2009. 196 с
3. Гладич Б. Б. Аграрний ринок : підручник. Тернопіль : Екон. думка, 2002.
4. Економіка й організація сільськогосподарського виробництва : навч. посіб. / С. В. Писаренко, О.С. Михайлова, Л. М. Болдирєва, Л. М. Назарук. - Полтава : РВВ ПДАА, 2010.

5. Економічні проблеми ХХ століття: міжнародний та український виміри / за ред. С. І. Юрія, Є. В. Савельєва. - К. : Знання, 2007. - 595 с.
6. Заячук М. Д. Геопросторова організація фермерського укладу України. Чернівці : Букрек, 2015.
7. Лисецький А. С. Продовольча безпека України: теорія, методологія, емпіричний аналіз. К. : Оріяни, 2005.
8. Основи аграрної економіки / за ред. В. Галушка і Г. Хуленбрука. – К.: Вища освіта, 2003. 339 с.
9. Семенов В.Ф., Сіваченко І. Ю., Федоряка В. П.. Загальний курс агробізнесу : навч. посіб. К. : Знання, 2000.
10. Ситник В. П. Трансформація АПК України в ринкові умови. К. : ІАЕ УААН, 2002.
11. Сіренко Н. М. Управління стратегією інноваційного розвитку аграрного сектора економіки України. Миколаїв, 2010. 416 с.
12. Слав'юк Р.А. Асоційовані форми аграрного бізнесу: особливості утворення, практика функціонування, перспективи регулювання. – Луцьк: Вежа, 2000. – 322 с.
13. Хорунжий М. Й. Організація агропромислових комплексів : підручник. К. : КНЕУ, 2001.
14. Шубравська О. В. Сталий розвиток агропродовольчої системи України. К. : ІЕ НАНУ, 2002
15. Щекович О. С. Формування пріоритетів та розвиток аграрної політики України. К. : ННЦ ІАЕ, 2009
16. Яворська Т. І. Малий бізнес у сільському господарстві : теорія і практика. К. : ННЦ ІАЕ, 2012.

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного контролю: усне опитування, виконання практичних та індивідуальних завдань

Форми і методи підсумкового контролю: підсумковий контроль - залік.

Розподіл балів, які отримують студенти:

Поточний контроль									Підсумковий контроль (залік)	Сума балів
Змістовий модуль №1										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	20	100
8	8	8	8	8	8	8	8	16		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів

Для студентів, які набрали впродовж семестру сумарно меншу кількість балів, ніж мінімум для іспиту (60) допускається написання реферату за темами лекційних, семінарських занять чи самостійної роботи, за які отримана незадовільна оцінка.

Самостійна робота студентів.

Робота студентів складається з самостійного вивчення з певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Самостійна робота (СР) контролюється у вигляді колоквиумів і звітів.. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів. Увесь обсяг СР містить завдання які вимагають від студента систематичну самостійну роботу.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої

максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Підсумковий контроль здійснюється в аудиторії, у разі відсутності або низького результату перескладається одноразово протягом двох тижнів в день планової консультації. У разі недотримання політики щодо дедлайнів та перескладання контрольні заходи вважаються не зданими

Політика щодо академічної доброчесності:

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятним у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо).

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: зниження результатів оцінювання поточного та підсумкового контролю; повторне проходження оцінювання; призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо).

Політика щодо відвідування: відвідування лекцій – вільне, семінарських занять – обов'язкове, запізнення не бажані. Бали за відвідування занять не нараховуються.

Мобільні пристрої: Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки семінарських завдань в процесі заняття з дозволу викладача.